

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

*Кафедра фінансів, банківської
справи та страхування*

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для підготовки курсових робіт
«Фінанси підприємств»

*здобувачами вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітнього ступеня Бакалавр
денної та заочної форм навчання*

Методичні рекомендації для підготовки курсових робіт «Фінанси підприємств» здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування освітнього ступеня Бакалавр денної та заочної форм навчання. Полтава : Полтавський державний аграрний університет, 2022. 44 с.

Укладачі: *Чумак Валентина*, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Бражник Людмила, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Рецензент: *Тютюнник Світлана Василівна*, к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Методичні рекомендації для підготовки курсових робіт «Фінанси підприємств» здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування освітнього ступеня Бакалавр денної та заочної форм навчання обговорені та схвалені на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від 01 вересня 2022 р. № 1

Методичні рекомендації для підготовки курсових робіт «Фінанси підприємств» здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування освітнього ступеня Бакалавр денної та заочної форм навчання схвалено та рекомендовано до видання Радою з якості вищої освіти спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування

Протокол від 01 вересня 2022 р. № 1

1. Загальні положення

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування містить обов'язкову компоненту Курсова робота «Фінанси підприємств». Відповідно до навчального плану спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування освітнього ступеня Бакалавр здобувачі вищої освіти денної і заочної форм навчання виконують курсову роботу «Фінанси підприємств».

Курсова робота, як важлива форма навчального процесу, покликана навчити здобувачів вищої освіти самостійному узагальненню і викладенню інформаційних джерел (монографій, підручників, статей тощо), статистичних і практичних матеріалів.

Курсова робота повинна відповісти наступним **вимогам:**

- виконуватися на актуальну тему;
- виконуватися з залученням фактичних даних, містити конкретні висновки, пропозиції, які можна було б рекомендувати до впровадження;
- результати роботи могли б бути включені до наукового звіту кафедри або використані в практиці господарської діяльності підприємств.

Мета роботи полягає в:

- закріпленні, поглибленні й розширенні теоретичних знань, які ЗВО отримали при вивчені навчальної дисципліни «Фінанси підприємств»;
- розвитку практичних навичок та їх використання при вирішенні конкретних ситуацій, що виникають при здійсненні фінансово-господарської діяльності підприємств і організацій у сучасних умовах;
- поглибленні навичок самостійної роботи із Законами України, Постановами Національного банку України та іншими нормативно-правовими актами і спеціальною економічною літературою;
- удосконаленні навичок критичної оцінки організації і стану господарсько-фінансової діяльності суб'єктів господарювання у сучасних умовах.

Для досягнення вказаних цілей здобувачу вищої освіти **необхідно** при виконанні роботи:

- обґрунтувати актуальність і значимість теми роботи в теорії та стосовно умов об'єкта дослідження;
- провести огляд літературних джерел і узагальнити зібраний матеріал;
- дати фінансово-економічну характеристику досліджуваного підприємства;
- проаналізувати особливості функціонування підприємства згідно обраної теми, встановити їх закономірності;
- здійснити техніко-економічне обґрунтування запропонованих рішень;
- виконати розрахунки очікуваної економічної вигоди від впровадження пропозицій в практику об'єкта досліджень;

- грамотно і логічно викласти результати самостійних досліджень, надати необхідні ілюстровані та пояснюючі матеріали.

Виконання курсової роботи включає наступні етапи:

- вибір теми;
- огляд літературних джерел за темою роботи (законодавчих, нормативно-правових, спеціальних);
- розробка плану роботи;
- аналіз і обробка фактичного матеріалу;
- написання і оформлення курсової роботи;
- подання роботи на рецензування (в разі необхідності робота повертається на доопрацювання);
- захист курсової роботи.

Перед подаванням роботи на кафедру здобувач вищої освіти повинен власними силами, за допомогою загальнодоступних інтернет-ресурсів (Advego Plagiatus, eTXT Антиплагіат, Unicheck, Anti-Plagiarism та інші) перевірити курсову роботу на наявність співпадінь (запозичень) з іншими відкритими джерелами. Акт такої перевірки, в якому можна побачити обсяг тексту, що перевіряється, дані про автора (Прізвище та ім'я), а також результат перевірки (відсоток співпадіння чи оригінальності) прикладається до курсової роботи (після титульного листа) разом із заявою (де здобувач зазначає, що робота написана особисто, не містить запозичень із чужих опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на авторів та першоджерела, а також не містить свідомої фальсифікації результатів).

Викладач в обов'язковому порядку здійснює контрольну перевірку поданих на захист курсових робіт.

Результатом перевірки є висновок з наведеним відсотком, який слід розуміти наступним чином (табл. 1).

Таблиця 1

Визначення рівня оригінальності курсової роботи

Відсотки	Рівень оригінальності твору	Рекомендована дія
понад 80 %	високий	текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням
від 66 % до 80 %	достатній	текст вважається оригінальним з деякими ознаками плагіату. Робота допускається до захисту
від 40 % до 65 %	задовільний	наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів. Матеріал потребує уваги наукового керівника, чи керівника практики. Робота допускається до захисту
менше 40 %	низький	наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається. Матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацювання твору

Здобувач вищої освіти, що виконав курсову роботу, яка має високу, достатню та задовільну оригінальність тексту допускається до її захисту.

Здобувач вищої освіти, що виконав курсову роботу, яка має низьку оригінальність тексту допускається до захисту за умови доопрацювання курсової роботи та подальшої (нової) її перевірки на наявність запозичень.

Здобувач вищої освіти, що виконав курсову роботу, яка має низьку (неприйнятну) оригінальність тексту не допускається до її захисту.

У випадку виявлення сфальсифікованих даних у акті перевірки поданих особисто здобувачем вищої освіти до нього вживаються заходи відповідно до основних положень Кодексу академічної доброчесності ПДАУ.

2. Вибір теми і складання плану курсової роботи

Тема курсової роботи обирається кожним здобувачем вищої освіти самостійно на основі тематики курсових робіт. Здобувач вищої освіти має право запропонувати тему курсової роботи, яка не включена до тематики, що приведена в даних методичних рекомендаціях. У цьому випадку на кафедру подається заява з вказівкою назви бажаної теми і мотивами її вибору. Враховуючи рівень знань здобувачів вищої освіти, їх схильність до науково-дослідницької роботи, набутий практичний досвід – викладач має право вносити певні корективи відносно розподілу тем. Тематика курсових робіт має проблемно-практичну спрямованість, періодично оновлюється і затверджується на засіданні кафедри.

Вибір теми курсової роботи здійснюють відповідно табл. 2.

Таблиця 2

Вибір теми курсової роботи

<i>Передостання цифра номера залікової книжки</i>	<i>Остання цифра номера залікової книжки</i>									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1 31	2 32	3 33	4 34	5 35	6 36	7 37	8 38	9 39	10 40
1	11 41	12 42	13 43	14 44	15 45	16 46	17 47	18 48	19 49	20 50
2	21 51	22 52	23 53	24 54	25 55	26 29	27 28	28 27	29 26	30 25
3	31 24	32 23	33 22	34 21	35 20	36 19	37 18	38 17	39 16	40 15
4	41 1	42 2	43 3	44 4	45 5	46 6	47 7	48 8	49 9	50 10
5	51 11	52 12	53 13	54 14	55 15	1 16	2 17	3 18	4 19	5 20
6	6 21	7 22	8 23	9 24	10 25	11 26	12 27	13 28	14 29	15 30
7	16 31	17 32	18 33	19 34	20 35	21 36	22 37	23 38	24 39	25 40
8	26 41	27 42	28 43	29 44	30 45	31 46	32 47	33 48	34 49	35 50
9	36 51	37 52	38 53	39 54	40 55	41 1	42 2	43 3	44 4	45 5

Курсова робота виконується у відповідності зі складеним планом. План складається здобувачем вищої освіти після закріплення теми і вивчення літературних джерел по ній. При цьому рекомендується використовувати примірні плани, що наведені в даних методичних рекомендаціях. Якщо в ході виконання курсової роботи виникне необхідність внесення в план доповнень чи уточнень, вони узгоджуються з науковим керівником.

3. Підбір і вивчення літературних джерел по темі курсової роботи

Курсова робота виконується на підставі глибокого вивчення Законів України, Кодексів, Постанов Кабінету Міністрів, нормативно-правових актів, наказів Міністерства фінансів України, довідкової та спеціальної літератури. Крім визначених джерел, здобувач вищої освіти опрацьовує звіти про фінансово-господарську діяльність підприємства та статистичну інформацію.

При вивченні основної і додаткової літератури необхідно враховувати період її видання і бажано використовувати літературу останніх років.

Працюючи з літературними джерелами, важливо цілеспрямовано підбирати необхідну інформацію по темі дослідження, систематизувати її у відповідності з розділами плану, посилаючись на використане джерело інформації. При цьому положення, думки, факти, які наводяться в роботі, можна переказувати своїми словами або приводити у вигляді цитати з обов'язковим посиланням на першоджерело. Всі опрацьовані літературні джерела повинні бути включені до списку використаних джерел.

Курсова робота, яка містить пряме списування матеріалу із різних джерел та має теоретичний характер оцінюється незадовільно і повертається здобувачу вищої освіти на доопрацювання.

4. Збір і обробка практичного матеріалу

Теоретичні положення, що наводяться в курсовій роботі, повинні підтверджуватися і поглиблюватись практичними матеріалами діяльності підприємства.

Всі теми курсових робіт мають прикладний характер і повинні бути виконані на практичних матеріалах конкретних суб'єктів господарювання. Здобувач вищої освіти повинен продумати й узгодити з науковим керівником форми аналітичних таблиць, рисунків, схем та можливі джерела отримання необхідної інформації. Це можуть бути форми фінансової, бухгалтерської, податкової й статистичної звітності, результати спеціальних обстежень, проведених здобувачем вищої освіти самостійно.

Зібраний здобувачем вищої освіти матеріал необхідно належним чином опрацювати, з метою його використання в курсовій роботі. Перш за все, слід забезпечити наочність і достовірність практичних даних, згрупувати їх в таблиці та ув'язати з текстом курсової роботи. При проведенні дослідження

необхідно використовувати економічні показники підприємства не менш ніж **за останні три роки** фінансово-економічної діяльності. До додатків обов'язково включається фінансова звітність підприємства за останні три роки.

Цифрові показники повинні бути приведені в порівнянний вигляд. Їх узагальнення здійснюється не лише шляхом складання аналітичних таблиць, а й за допомогою графіків, різноманітних діаграм, рисунків, схем, тощо. Як позитивний момент при виконанні курсової роботи є обробка вихідних даних на основі використання комп'ютерних технологій.

5. Структура та зміст курсової роботи

Курсова робота «Фінанси підприємств» містить:

- вступ;
- розділ 1 – теоретичні аспекти за темою дослідження;
- розділ 2 – основна (практична) частина за темою дослідження;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Обсяг курсової роботи приблизно становить 20-25 сторінок комп'ютерного тексту.

У ***вступі*** необхідно: обґрунтувати актуальність обраної для дослідження теми та розкрити її значення; визначити мету та завдання дослідження, показати його новизну, практичне значення; подати характеристику методів дослідження, зазначити джерела інформації; вказати предмет, об'єкт дослідження та підприємство, на матеріалах якого виконується курсова робота. Вступ повинен становити 2 сторінки.

У ***першому розділі*** необхідно висвітлити основні теоретичні аспекти обраної для дослідження теми, проаналізувати праці вітчизняних та зарубіжних авторів, які займаються проблемами з обраного напряму дослідження. Перший розділ приблизно становить 5-7 сторінок.

У ***другому розділі*** слід подати фінансово-економічну характеристику господарської діяльності підприємства, на базі якого виконується дана курсова робота. В характеристиці підприємства слід за останні роки навести дані про основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства. Підрозділ повинен містити аналітичні та методичні підходи до розв'язання поставлених завдань. Питання даного пункту повинні бути розкриті з використанням практичного матеріалу, який би підтверджував теоретичні положення. У роботі необхідно теоретичний матеріал підкріпити конкретними прикладами та розрахунками, таблицями, схемами, рисунками, діаграмами, виконаними на матеріалах досліджуваного підприємства. Цінність роботи значно підвищується, якщо вона містить результати власних розрахунків здобувачів вищої освіти на основі фактичних даних. Курсова робота, в якій даний розділ носить теоретичний характер, тобто містить пряме списування

матеріалу із різних джерел, оцінюється незадовільно і повертається на доопрацювання. Другий розділ приблизно становить 10-13 сторінок.

У **висновках** необхідно зазначити позитивні і негативні сторони проведеного дослідження; подати стислі висновки щодо кожного розділу роботи; внести пропозиції по подальшому удосконаленню фінансової діяльності досліджуваного підприємства та розв'язанню найважливіших проблем теми. Висновки пишуться після завершення написання всієї роботи обсягом близько 2-3 сторінок.

Курсова робота виконується державною науковою мовою. Здобувач вищої освіти повинен самостійно формувати свої думки, не допускати повторень. Викладання тексту повинно бути логічним, аргументованим і грамотним. В роботі не допускаються стилістичні, орфографічні та граматичні помилки. Здобувач вищої освіти повинен слідкувати за тим, щоб у роботі не було ніяких непорозумінь між окремими її положеннями та даними, приведеними в окремих таблицях, схемах, фінансовій та статистичній звітності.

6. Загальні вимоги до оформлення курсової роботи

На титульній сторінці необхідно вказати назустрічній Університету, факультету, кафедри, назустрічній дисципліні і тему роботи, а також прізвище, ім'я та по-батькові автора роботи і наукового керівника (додаток А). Потім прикладається підписане науковим керівником та здобувачем вищої освіти завдання на курсову роботу (додаток Б), а також підшивается бланк рецензії.

Не допускається виділення поля будь-якими рамками. Текст роботи, заголовки, таблиці, додатки повинні бути надруковані чорнилом одного кольору.

На наступній сторінці подається зміст, в якому наводиться назва окремих питань та вказується сторінка. Структурні частини роботи (**ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**) необхідно розпочинати з нової сторінки.

Всі таблиці, графіки, схеми повинні мати заголовки, одиниці виміру показників і на них повинні бути зроблені посилання в тексті курсової роботи.

Додатки оформляються як продовження роботи (після списку використаних джерел). Розміщують їх в тій послідовності, в якій вони згадуються в тексті. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки, мати заголовок і бути пронумерований. Наприклад, по середині аркуша перед заголовком розміщують надпис – Додаток А.

Список використаних джерел наводиться після висновків в алфавітному порядку. Здобувач вищої освіти може скласти список джерел і за черговістю посилань на неї у курсовій роботі.

На останній сторінці списку використаних джерел проставляється дата виконання курсової роботи і підпис здобувача вищої освіти. Основні вимоги до оформлення курсових робіт подано в табл. 3.

Таблиця 3

Вимоги до оформлення курсових робіт

Зміст записів	Норма
1	2
Технічні вимоги	
Оформлення роботи	Брошування в окрему папку
Обсяг роботи, сторінок	20-25
Зміст роботи (приблизний обсяг в сторінках):	
Вступ	2
Розділ 1. (теоретичний)	5-7
Розділ 2. (практичне дослідження підняття проблеми на матеріалах підприємства)	11-13
Висновки	2-3
Список використаних джерел (20 - 25 джерел)	2-3
На окремому аркуші – слово „ Додатки ”.	
Додатки оформляють як продовження курсової роботи у порядку появи посилань у тексті роботи.	
Додатки слід позначати великими літерами української абетки за винятком літер: Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь .	
Якщо додаток складається з декількох сторінок, то на першій сторінці підписується: Додаток А, а на решті сторінок додатку пишеться – Продовження додатку А.	
Оформлення тексту:	
Заголовки структурних частин курсової роботи „ ЗМІСТ ”, „ ВСТУП ”, „ ВИСНОВКИ ”, „ СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ” друкують великими літерами, жирним шрифтом, по центру рядка.	
Номер розділу ставлять після слова розділ, наприклад, РОЗДІЛ 1 (жирним шрифтом), після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) жирним шрифтом , з абзацного відступу в підбір до тексту. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між назвою структурної частини та назвою підрозділу має становити один рядок . Відстань між заголовком і текстом має становити один рядок , попереднім текстом і наступним заголовком – два рядки . Відстань між рядками заголовка приймають такою, як у тексті.	
Кожну структурну частину курсової роботи треба починати з нової сторінки, але остання сторінка розділу повинна бути заповнена не менше ніж на дві третіх.	
По тексту роботи не допускаються скорочення слів, за винятком загальноприйнятих.	
Не використовувати в тексті виділення жирним шрифтом (крім вступу, назв розділів, підрозділів та таблиць) і курсивом (крім слова „ <i>Таблиця</i> ” і „ <i>Продовж. табл.</i> ”).	
Шрифт для комп’ютерної верстки тексту роботи	14
Інтервал	1,5
Кількість рядків на сторінці	до 30
Поля на сторінці (не менше)	Верхнє – 20 мм, Нижнє – 20 мм, Ліворуч – 30 мм, праворуч – 10 мм
Нумерація сторінок цифрою	Правий верхній кут без рисок і крапок. Нумерація починається зі змісту роботи цифрою 3 .
Оформлення таблиць	Нумерація - послідовно за кожним розділом: 2.1; 2.2; і т.д. Розміщення – праворуч на сторінці над назвою таблиці, незалежно від орієнтації сторінки.

Зміст записів	Норма
1	2
	<p>Нумерують таблицю один раз над першою її частиною. При цьому слово <i>таблиця</i> пишеться курсивом і ставиться її номер, вкінці номера крапка не ставиться. Над іншими частинами (в разі переносу на другу сторінку) пишуть слова „<i>Продовж.</i> табл.” і вказують номер таблиці, а також наводять додатковий рядок з номерами граф таблиці. Назву таблиці наводять по центру рядка з великої літери жирним шрифтом, в кінці назви таблиці крапку не ставлять. Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки з малих літер. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба</p>
Оформлення рисунків (схем)	<p>Нумерація - послідовно за кожним розділом (внизу) під рисунком (схемою): 2.1; 2.2; 2.3 і т.д. Назва рисунку - малими літерами (крім першої великої) по центру рядка, в кінці назви рисунку крапку не ставлять. <i>Наприклад:</i> Рис. 1.1. Назва... Рисунок відокремлюють від подальшого тексту роботи вільним рядком.</p>
Оформлення формул	<p>Нумерація - послідовно за кожним розділом в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнту треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починают зі слова „де” без двокрапки. У кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації. <i>Наприклад:</i></p> $(2.1) \quad \text{ВОА} = \text{ВК} + \text{ЗНВП} - \text{НА},$ <p style="margin-left: 40px;">де ВОА – власні оборотні активи; ВК – власний капітал; ЗНВП – забезпечення наступних витрат і платежів; НА – необоротні активи.</p>
Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	
Посилання в тексті на таблиці	<p>На всі таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово „таблиця” в тексті пишуть скорочено. <i>Наприклад:</i> „.... у табл. 1.2”</p>
Посилання в тексті на ілюстрації	<p>Вказують порядковий номер ілюстрації в роботі. <i>Наприклад:</i> „рис. 1.2”. Ілюстрації у курсовій роботі повинні бути: по тексту – чорним по білому, в додатках – можливо кольорові</p>
<p>Одночасно можливим є посилання на таблиці та ілюстрації у вигляді виразу в круглих дужках. <i>Наприклад:</i> (табл. 1.2), (рис. 2.4)</p>	
Посилання в тексті на формули	<p>Вказують порядковий номер формули в роботі. <i>Наприклад:</i> „.... у формулі (2.1)”.</p>
Посилання в тексті на використані джерела	<p>Зазначається порядковий номер за переліком посилань, в квадратних дужках <i>Наприклад:</i> „.... у працях [10-14]....”, або [15, с. 45-46] (якщо в тексті вказана дослівно теза чи якісь показники)</p>
Технологічні вимоги	

Зміст записів	Норма
1	2
Вимоги до вступу роботи	<p>У вступі виділити жирним шрифтом за окремими абзацами:</p> <ul style="list-style-type: none"> актуальність теми; мета та завдання дослідження; об'єкт і предмет дослідження. <p><i>При цьому слід пам'ятати, що:</i></p> <p><i>Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення</i></p> <p><i>Предмет дослідження – міститься в межах об'єкта</i></p>
При цьому жирним шрифтом виділяється лише означені фрази. <i>Наприклад: Актуальність теми. ....</i>	
Вимоги до змісту первого розділу	Науково-теоретичне обґрунтування теми дослідження з посиланням на використані положення наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, а також відповідний нормативний матеріал.
Вимоги до змісту другого розділу	<p>Фінансово-економічна характеристика діяльності підприємства мінімум за три останні роки.</p> <p>Дослідження обраної теми на матеріалах обраного підприємства (організації, установи). Окремими підрозділами наводять шляхи вдосконалення згідно обраної теми предмету дослідження.</p>
<i>В аналізі використати різноманітні прийоми та методи наукових досліджень (порівняння, моделювання, аналізу та синтезу, прогнозування тощо). Рекомендується використовувати прийоми комп'ютерної обробки даних з використанням спеціальних програм</i>	
Вимоги до висновків роботи	Висновки – узагальнення результатів дослідження за розділами – першим, другим, та третім. Крім того, навести обґрунтовані за змістом пропозиції.
Вимоги до подання списку використаних джерел	
Черговість подачі використаних джерел	В алфавітному порядку прізвищ авторів або заголовків

Літературні джерела оформляються згідно вимог табл. 4.

Таблиця 4

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел

з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	<p>1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с.</p> <p>2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с.</p> <p>3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.</p> <p>4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с.</p> <p>5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
	<p>6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с.</p> <p>7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с.</p> <p>8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.</p>
Два автори	<p>1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с.</p> <p>2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.</p> <p>3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.</p> <p>4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с.</p> <p>5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.</p> <p>6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.</p>
Три автори	<p>1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.</p> <p>2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.</p> <p>3. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.</p> <p>4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.</p>
Чотири і більше авторів	<p>1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Бєліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.</p> <p>2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.</p> <p>3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.</p> <p>4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p> <p>3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Без автора	<p>1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p> <p>2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p> <p>7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юрe, 2015. 352 с.</p> <p>9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агєєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
Автореферати дисертаций	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Дисертації	<p>1. Авдеєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок ХХ ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017–2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
	2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила(ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донецк. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Историко-правовая спадчина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федъковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцать лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
	<p>3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i>: підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>4. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i>: монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p>
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i>: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
Частина видання: довідкового видання	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий єнциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемщченко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
Частина видання: продовжуваного видання	<p>1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
	4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i> . Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p> <p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарай А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>

7. Рецензування курсової роботи, її захист та оцінка

Завершена і належним чином оформленена курсова робота у визначений термін подається на кафедру фінансів, банківської справи та страхування на рецензування.

Після перевірки роботи науковий керівник пише рецензію, в якій зазначає позитивні сторони роботи, її недоліки, вказує шляхи усунення недоліків.

Робота, на яку подана негативна рецензія, повинна бути доопрацьована у відповідності до вимог, викладених у рецензії наукового керівника, тобто здобувач вищої освіти зобов'язаний докорінно доопрацювати курсову роботу і разом з рецензією на попередню роботу подати на кафедру вдруге.

До захисту допускається курсова робота, що отримала позитивну рецензію. Захист проводиться на засіданні комісії, яка призначається завідувачем кафедри. При цьому здобувач вищої освіти викладає основний зміст курсової роботи, а потім дає відповідь на питання членів комісії і дає пояснення на критичні зауваження, що містяться у рецензії наукового керівника.

Оцінювання курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка формується з двох частин:

I етап – оцінка виконання курсової роботи – до 59 балів включно (табл. 5).

Таблиця 5

Результати оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання курсової роботи	Максимальна кількість балів
1. Оцінка змісту курсової роботи	
1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження	5
2. Відповідність змісту курсової роботи (проекту) темі та затвердженному плану	5
3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи (проекту), коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування)	10
4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел	10
5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до досліджуваної теми	10
6. Інші характеристики	9
<i>Разом</i>	49
2. Оцінка якості оформлення курсової роботи	
1. Ілюстративність роботи (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел)	5
2. Відповідність оформлення курсової роботи (проекту) встановленим вимогам і дотримання графіку виконання	5
<i>Разом</i>	10
3. Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до захисту)	59

II етап – оцінка захисту курсової роботи – до 41 балів включно.

Загальна кількість балів, яку отримує здобувач вищої освіти за виконання та захист курсової роботи встановлюється шляхом підсумовування балів виставлених, керівником курсової роботи (до 59 балів) та, колегіально, членами комісії, яка приймала її захист (до 41 балів).

З врахуванням якості виконаної курсової роботи, рецензії наукового керівника, рівня виступу здобувача вищої освіти, а також відповідей на

запитання – комісія оцінює курсову роботу. Результати записуються в екзаменаційну відомість і залікову книжку здобувача вищої освіти.

Курсова робота, яка при захисті не одержала позитивної оцінки, підлягає повторному захисту.

Позитивно оцінена курсова робота залишається на кафедрі і зберігається згідно встановленого порядку.

Шкалу оцінювання курсової роботи за 100-бальною шкалою, національною системою і за шкалою ЄКТС представлено у табл. 6.

Таблиця 6

Шкала оцінювання курсової роботи: 4-х бальна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 4-х бальною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	
1 – 34	F	незадовільно

8. Рекомендована тематика курсових робіт

1. Фінансові ресурси підприємства, їх формування і використання в умовах ринкових відносин.
2. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.
3. Фінансові ресурси підприємства та оцінка ефективності їх використання.
4. Особливості фінансової діяльності акціонерних товариств.
5. Особливості фінансової діяльності малих підприємств.
6. Безготікові розрахунки та ефективність їх застосування у ринкових умовах.
7. Рух грошових коштів суб'єктів господарювання в сучасних умовах.
8. Організація та удосконалення готікових розрахунків на підприємстві.
9. Організація розрахунків та їх вплив на фінансовий стан підприємства.
10. Організація та управління готіковим грошовим обігом на підприємстві.
11. Формування та розподіл чистого доходу на підприємстві.
12. Формування та розподіл прибутку на підприємствах в сучасних умовах.
13. Прибуток – основний показник фінансової діяльності підприємства.
14. Капітал підприємства, порядок його формування та використання.
15. Власний капітал та шляхи його збільшення в умовах ринкових перетворень.
16. Залучений капітал підприємства, шляхи формування і використання.
17. Оподаткування підприємств та його вплив на фінансово-господарську

діяльність суб'єктів господарювання.

18. Непряме оподаткування підприємств та його вплив на фінансовий стан платників.

19. Податок на додану вартість, порядок його нарахування та сплати.

20. Оподаткування доходів фізичних осіб та перспективи його удосконалення.

21. Сучасний стан та перспективи удосконалення оподаткування доходів фізичних осіб.

22. Сучасний стан та перспективи вдосконалення прямого оподаткування суб'єктів господарювання в сучасних умовах.

23. Оподаткування прибутку та його вплив на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання.

24. Особливості оподаткування підприємств малого та середнього бізнесу в сучасних умовах.

25. Фінансові взаємовідносини підприємств з комерційними банками та їх удосконалення.

26. Кредитування сільськогосподарських підприємств та шляхи підвищення його ефективності.

27. Основні засоби підприємства, джерела формування і методи оцінки.

28. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів аграрних підприємств.

29. Ефективність використання основних засобів підприємства та напрями її підвищення.

30. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності підприємств в сучасних умовах.

31. Реальні та фінансові інвестиції суб'єктів господарювання та підвищення ефективності їх використання.

32. Оборотні кошти підприємства та їх організація на підприємстві.

33. Планування потреби підприємства в оборотних коштах.

34. Джерела формування оборотних коштів підприємства.

35. Ефективність використання оборотних коштів підприємства.

36. Формування та використання оборотних активів підприємства.

37. Оборотні кошти підприємства та підвищення ефективності їх використання.

38. Організація фінансового планування на підприємстві.

39. Фінансове забезпечення інвестиційного проекту підприємства.

40. Фінансове планування та прогнозування на підприємстві.

41. Особливості здійснення та напрями удосконалення фінансового планування підприємства.

42. Бюджетування на підприємстві та напрями його удосконалення.

43. Діагностика фінансової стійкості підприємства та шляхи її забезпечення.

44. Платоспроможність підприємства та шляхи її підвищення.

45. Оцінка фінансового стану суб'єкта господарювання та шляхи його зміцнення.

46. Оцінка платоспроможності та фінансової стійкості суб'єкта господарювання в сучасних умовах.
47. Оцінка дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства.
48. Оцінка ефективності використання майна підприємства.
49. Дивідендна політика підприємства та напрями її удосконалення.
50. Діагностика кризових явищ на підприємстві та шляхи їх подолання.
51. Фінансовий менеджмент та ділова активність підприємства.
52. Прогнозування ймовірності банкрутства підприємства та напрями його попередження.
53. Банкрутство підприємств та принципи антикризового фінансового управління в умовах ринкових перетворень.
54. Фінансова санація підприємства.
55. Організація та форми санації підприємства.

9. Рекомендовані плани курсових робіт

Тема 1. Фінансові ресурси підприємств, їх формування і використання в умовах ринкових відносин

Вступ

1. Фінансові ресурси в системі господарського механізму підприємства
2. Стан формування та використання фінансових ресурсів
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Власні та залучені фінансові ресурси, порядок їх формування і використання
  - 2.3. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів
  - 2.4. Основні напрями удосконалення механізму формування та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 2. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

Вступ

1. Теоретичні основи дослідження сутності фінансових ресурсів та оцінка ефективності їх ефективності
2. Аналіз і оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Аналіз ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

2.3. Шляхи підвищення ефективності формування і використання фінансових ресурсів підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 3. Фінансові ресурси підприємства та оцінка ефективності їх використання

Вступ

1. Теоретичні основи дослідження сутності фінансових ресурсів та оцінка ефективності їх ефективності

2. Аналіз і оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Аналіз ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

2.3. Шляхи підвищення ефективності формування і використання фінансових ресурсів підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 4. Особливості фінансової діяльності акціонерних товариств

Вступ

1. Економічна сутність та напрями фінансової діяльності акціонерних товариств

2. Фінансова діяльність акціонерних товариств та оцінка ефективності її здійснення

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Аналіз власних та залучених джерел фінансування акціонерних товариств

2.3. Особливості розподілу чистого прибутку акціонерних товариств

2.4. Напрями підвищення ефективності фінансової діяльності акціонерних товариств

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 5. Особливості фінансової діяльності малих підприємств

Вступ

1. Поняття суб'єкта малого підприємництва та законодавче регулювання його діяльності

2. Оцінка фінансової діяльності малих підприємств

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Аналіз основних джерел фінансування суб'єкта господарювання

2.3. Фінансова служба та режиму оподаткування малого підприємства

2.4. Шляхи удосконалення фінансової діяльності малого підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 6. Безготівкові розрахунки та ефективність їх застосування ринкових умовах

Вступ

1. Теоретичні аспекти безготівкових форм розрахунків та шляхи їх удосконалення

2. Характеристика існуючих форм безготівкових розрахунків на підприємстві

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Аналіз засобів платежів і форм розрахунків в платіжному обороті підприємства

2.3. Стан розрахунково-платіжної дисципліни на підприємстві

2.4. Шляхи та напрямки вдосконалення розрахункового обслуговування суб'єктів господарювання

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 7. Рух грошових коштів суб'єктів господарювання в сучасних умовах

Вступ

1. Теоретичні аспекти руху грошових коштів підприємства

2. Оцінка грошових потоків підприємства

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Аналіз руху грошових коштів суб'єкта господарювання

2.3. Аналіз ефективності грошових потоків та її вплив на платоспроможність підприємства

2.4. Методи оптимізації грошових потоків підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 8. Організація та удосконалення готівкових розрахунків на підприємстві

Вступ

1. Теоретичні аспекти організації готівкових розрахунків
2. Порядок ведення готівкових розрахунків на підприємстві
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Стан готівкового обігу на підприємстві
  - 2.3. Контроль за порядком зберігання та використання грошей в касі підприємства
  - 2.4. Удосконалення організації касового обслуговування підприємств банківськими установами

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 9. Організація розрахунків та їх вплив на фінансовий стан підприємства

Вступ

1. Сутність та принципи розрахункових операцій підприємства
2. Організація розрахунків на підприємстві
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Розрахункові операції на підприємстві та їх характеристика
  - 2.3. Контроль за станом розрахунків та шляхи удосконалення організації розрахункових операцій
  - 2.4. Вплив грошових розрахунків на фінансовий стан підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 10. Організація та управління готівковим грошовим обігом на підприємстві

Вступ

1. Теоретичні аспекти організації та управління готівковим грошовим обігом
2. Готівковий грошовий обіг підприємства: організація та управління
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Організація касової роботи на підприємстві

- 2.3. Управління готівковим грошовим оборотом підприємства
- 2.4. Шляхи удосконалення готівкових розрахунків на підприємстві

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 11. Формування та розподіл чистого доходу на підприємстві

Вступ

- 1. Сутність чистого доходу та його значення для стійкого стану підприємства
- 2. Порядок формування та розподілу чистого доходу підприємства
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Оцінка порядку формування фінансових результатів за видами діяльності
  - 2.3. Порядок використання чистого доходу суб'єкта господарювання
  - 2.4. Шляхи удосконалення формування та використання чистого доходу підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 12. Формування та розподіл прибутку на підприємствах в сучасних умовах

Вступ

- 1. Сутність прибутку та його значення для стійкого стану підприємства
- 2. Порядок формування та розподілу прибутку
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Оцінка порядку формування фінансових результатів за видами діяльності
  - 2.3. Порядок використання чистого прибутку суб'єкта господарювання
  - 2.4. Шляхи удосконалення формування та використання прибутку підприємств

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 13. Прибуток – основний показник фінансової діяльності підприємства

Вступ

- 1. Економічна сутність, роль і значення прибутку в сучасних умовах
- 2. Порядок формування та використання прибутку суб'єктів господарювання
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Порядок формування чистого прибутку підприємства

- 2.3. Оцінка рівня і динаміки прибутку підприємства
- 2.4. Шляхи збільшення прибутку та рентабельності на підприємстві
- Висновки
- Список використаних джерел
- Додатки

Тема 14. Капітал підприємства, порядок його формування та використання

Вступ

- 1. Сутність капіталу як економічної категорії та його значення в господарсько-фінансовій діяльності
- 2. Формування та використання капіталу підприємства
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Оцінка складу і структури капіталу суб'єкта підприємництва
  - 2.3. Оптимізація структури капіталу
  - 2.4. Уdosконалення порядку формування та ефективності використання капіталу підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 15. Власний капітал та шляхи його збільшення в умовах ринкових перетворень

Вступ

- 1. Економічна сутність власного капіталу підприємства та принципи його формування
- 2. Власний капітал та порядок його формування на підприємстві
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Оцінка структури власного капіталу підприємства
  - 2.3. Порядок формування та використання власного капіталу
  - 2.4. Уdosконалення управління капіталом у сучасних умовах

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 16. Залучений капітал підприємства, шляхи формування і використання

Вступ

- 1. Економічна сутність залученого капіталу підприємства та принципи його формування

2. Залучений капітал, порядок його формування та використання на підприємстві

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.1. Порядок формування та використання залученого капіталу

2.2. Оптимізація структури капіталу підприємства

2.3. Шляхи удосконалення формування та використання залученого капіталу у сучасних умовах

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 17. Оподаткування підприємств та його вплив на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання

Вступ

1. Сутність і значення справляння податків на підприємствах

2. Аналіз системи оподаткування підприємства

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Аналіз структури та динаміки сплати податків і зборів

2.3. Вплив оподаткування на фінансово-господарську діяльність підприємства

2.4. Шляхи удосконалення механізму оподаткування підприємств

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 18. Непряме оподаткування підприємств та його вплив на фінансовий стан платників

Вступ

1. Теоретичні засади та необхідність функціонування системи непрямого оподаткування

2. Аналіз непрямого оподаткування підприємства

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Порядок нарахування та сплати податку на додану вартість та інших непрямих податків

2.3. Вплив непрямого оподаткування на фінансові результати діяльності та фінансовий стан підприємства

2.4. Напрями удосконалення відносин підприємств з державою за непрямими податками

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 19. Податок на додану вартість, порядок його нарахування та сплати

Вступ

1. Економічна сутність та значення податку на додану вартість
2. Аналіз порядку нарахування та сплати податку на додану вартість
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Оцінка динаміки сплати податку на додану вартість підприємства
  - 2.3. Вплив податку на додану вартість на фінансові результати діяльності та фінансовий стан підприємства
  - 2.4. Шляхи удосконалення механізмів управління податку на додану вартість

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 20. Оподаткування доходів фізичних осіб та перспективи його удосконалення

Вступ

1. Теоретичні засади оподаткування доходів фізичних осіб
2. Аналіз діючої системи оподаткування доходів фізичних осіб
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Аналіз динаміки сплати податку на доходи фізичних осіб, його місце в структурі оподаткування
  - 2.3. Напрями удосконалення нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 21. Сучасний стан та перспективи удосконалення оподаткування доходів фізичних осіб

Вступ

1. Сучасний стан оподаткування доходів фізичних осіб
2. Аналіз діючої системи оподаткування доходів фізичних осіб
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Аналіз динаміки сплати податку на доходи фізичних осіб, його місце в структурі оподаткування
  - 2.3. Перспективи удосконалення оподаткування доходів фізичних осіб

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 22. Сучасний стан та перспективи удосконалення прямого оподаткування суб'єктів господарювання в сучасних умовах

Вступ

1. Теоретичні аспекти нарахування і сплати прямих податків і зборів
2. Аналіз оподаткування підприємства
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Податок на прибуток підприємств: особливості нарахування та сплати
  - 2.3. Вплив оподаткування на фінансово-господарську діяльність підприємства
  - 2.4. Перспективи удосконалення процесів справляння прямих податків і зборів

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 23. Оподаткування прибутку та його вплив на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання

Вступ

1. Теоретичні основи організації та здійснення прибуткового оподаткування юридичних осіб
2. Аналіз оподаткування прибутку підприємства
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Аналіз динаміки сплати податку на прибуток, його місце в структурі оподаткування підприємства
  - 2.3. Порядок подачі звітності по податку на прибуток
  - 2.4. Шляхи удосконалення механізму справляння податку на прибуток

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 24. Особливості оподаткування підприємств малого та середнього бізнесу

Вступ

1. Теоретичні засади оподаткування підприємств малого та середнього бізнесу
2. Особливості використання спрощеної системи оподаткування
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Вплив спрощеної системи оподаткування на фінансові результати підприємства
  - 2.3. Порядок подачі звітності платниками спрощеної системи оподаткування
  - 2.4. Шляхи покращення системи оподаткування та її вплив на фінансові результати підприємств

Висновки

Список використаних джерел
Додатки

Тема 25. Фінансові взаємовідносини підприємств з комерційними банками та їх удосконалення

Вступ

1. Роль і значення банків в обслуговуванні платежів і розрахунків суб'єктів господарювання
2. Відносини підприємств з комерційними банками та шляхи їх удосконалення
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Аналіз і оцінка фінансових взаємовідносин підприємств з комерційними банками
  - 2.3. Шляхи удосконалення фінансових взаємовідносин суб'єктів господарювання з комерційними банками

Висновки

Список використаних джерел
Додатки

Тема 26. Кредитування сільськогосподарських підприємств та шляхи підвищення його ефективності

Вступ

1. Теоретичні основи кредитування суб'єктів господарювання
2. Порядок кредитування сільськогосподарських підприємств
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Особливості отримання та погашення підприємством кредитів банку
  - 2.3. Аналіз ефективності використання банківських кредитів
  - 2.4. Шляхи підвищення ефективності кредитування сільськогосподарських підприємств

Висновки

Список використаних джерел
Додатки

Тема 27. Основні засоби підприємства, джерела формування і методи оцінки

Вступ

1. Сутність основних засобів та джерел їх відтворення
2. Основні засоби, джерела їх формування та методи оцінки на підприємстві
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Методи оцінки та аналіз джерел формування основних засобів
  - 2.3. Показники стану та ефективності використання основних засобів

2.4. Шляхи підвищення ефективності використання основних засобів та методів їх оцінки

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 28. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів аграрних підприємств

Вступ

1. Теоретичні аспекти капітальних вкладень для відтворення основних засобів підприємства

2. Особливості фінансового забезпечення відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Склад і структура основних засобів підприємства

2.3. Амортизація основних засобів та методи її нарахування

2.4. Шляхи поліпшення фінансового забезпечення відтворення основних засобів підприємств

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 29. Ефективність використання основних засобів підприємства та напрями її підвищення

Вступ

1. Характеристика основних засобів та їх місце у формуванні виробничого потенціалу підприємства

2. Аналіз наявності та ефективності використання основних засобів підприємства

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Оцінка складу, руху та функціонального стану основних засобів

2.3. Динаміка показників ефективності використання основних засобів

2.4. Шляхи вдосконалення відтворення основних засобів та підвищення економічної ефективності їх використання

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 30. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності підприємств в сучасних умовах

Вступ

1. Теоретичні основи оцінки ефективності інвестиційної діяльності
2. Методи оцінки ефективності інвестиційної діяльності та їх характеристика
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Аналіз і оцінка ефективності реальних інвестицій
  - 2.3. Обґрунтування способів фінансування інвестицій
  - 2.4. Уdosконалення ефективності інвестиційної діяльності підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 31. Реальні та фінансові інвестиції суб'єктів господарювання та підвищення ефективності їх використання

Вступ

1. Економічна сутність реальних та фінансових інвестицій підприємства
2. Оцінка реальних та фінансових вкладень підприємства та підвищення ефективності їх використання
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Склад та структури реальних інвестицій суб'єкта підприємництва
  - 2.3. Аналіз структури фінансових вкладень підприємства
  - 2.4. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 32. Оборотні кошти підприємства та їх організація на підприємстві

Вступ

1. Економічна сутність та значення оборотних коштів
2. Оборотні кошти та способи визначення потреби в них
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Структура та динаміка оборотних коштів підприємства
  - 2.3. Нормування оборотних коштів підприємства
  - 2.4. Напрями удосконалення організації оборотних коштів на підприємстві

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 33. Планування потреби підприємства в оборотних коштах

Вступ

1. Економічна сутність та необхідність нормування оборотних коштів
2. Необхідність, способи планування потреби в оборотних коштах
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Показники стану та ефективності використання оборотних коштів
  - 2.3. Визначення потреб в оборотних коштах на підприємстві
  - 2.4. Шляхи поліпшення використання оборотних коштів на підприємстві

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 34. Джерела формування оборотних коштів підприємства

Вступ

1. Теоретичні основи оборотних коштів підприємства, джерела їх формування та ефективність використання
2. Оцінка джерел формування оборотних коштів підприємства та ефективність їх використання
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Показники стану оборотних коштів
  - 2.3. Розрахунок норм і джерел формування оборотних коштів на підприємстві
  - 2.4. Способи підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства та джерел їх формування

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 35. Ефективність використання оборотних коштів підприємства

Вступ

1. Сутність і призначення оборотних коштів підприємства
2. Оборотні кошти підприємства та аналіз ефективності їх використання
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Джерела формування оборотних засобів
  - 2.3. Аналіз ефективності використання оборотних коштів
  - 2.4. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів у сучасних умовах

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 36. Формування та використання оборотних активів підприємства

Вступ

1. Сутність і призначення оборотних активів підприємства
2. Фінансове забезпечення формування та використання оборотних активів
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Аналіз динаміки, структура та ефективності використання оборотних коштів на підприємстві
  - 2.3. Шляхи удосконалення формування та використання оборотних коштів

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 37. Оборотні кошти підприємства та підвищення ефективності їх використання

Вступ

1. Сутність оборотних активів суб'єкта господарювання
2. Оборотні активи підприємства, порядок їх формування та ефективність використання
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Аналіз структури оборотних активів та джерел їх формування
  - 2.3. Аналіз ефективності використання оборотних активів та її вплив на фінансовий стан підприємства
  - 2.4. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів у сучасних умовах

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 38. Організація фінансового планування на підприємстві

Вступ

1. Роль і значення фінансового планування на підприємстві
2. Організація фінансового планування на рівні суб'єкта господарювання
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Порядок і методика визначення основних показників фінансового плану підприємства
  - 2.3. Оцінка збалансованості фінансових показників та оптимізація прибутку
  - 2.4. Основні напрямки удосконалення фінансового планування підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 39. Фінансове забезпечення інвестиційного проекту підприємства

Вступ

1. Економічна сутність інвестиційного проекту та джерел його фінансування
2. Фінансове забезпечення інвестиційного проекту підприємства виробничої сфери
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Оцінка вартості і структури капіталу
  - 2.3. Фінансові ресурси та інструменти їх залучення до інвестування
  - 2.4. Шляхи активізації інвестиційної діяльності підприємств та оптимізація джерел фінансування інвестиційних проектів у сучасних умовах

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 40. Фінансове планування та прогнозування на підприємстві

Вступ

1. Сутність і значення фінансового планування і прогнозування на підприємстві
2. Порядок фінансового планування та прогнозування на підприємстві
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Аналіз планування доходів, витрат і фінансових результатів
  - 2.3. Контроль за виконанням фінансового плану та аналіз відхилень
  - 2.4. Уdosконалення планування і прогнозування на сучасному етапі

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 41. Особливості здійснення та напрями удосконалення фінансового планування підприємства

Вступ

1. Роль і значення фінансового планування на підприємстві
2. Організація фінансового планування на рівні суб'єкта господарювання
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Порядок і методика фінансового планування підприємства
  - 2.3. Оцінка збалансованості фінансових показників та оптимізація прибутку
  - 2.4. Шляхи удосконалення фінансового планування на підприємствах в сучасних умовах

Висновки
 Список використаних джерел
 Додатки

Тема 42. Бюджетування на підприємстві та напрями його удосконалення

Вступ
 1. Сутність, значення та принципи бюджетування суб'єктів підприємництва
 2. Бюджетування на підприємстві у сучасних умовах господарювання
 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
 2.2. Порядок складання фінансових бюджетів підприємств
 2.3. Шляхи удосконалення процесу бюджетування на підприємстві

Висновки

Список використаних джерел
 Додатки

Тема 43. Діагностика фінансової стійкості підприємства та шляхи її забезпечення

Вступ
 1. Теоретичні основи оцінки фінансової стійкості підприємства
 2. Діагностика фінансової стійкості підприємства та шляхи її забезпечення
 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
 2.2. Оцінка фінансової стійкості підприємства
 2.3. Основні напрямки удосконалення аналізу фінансової стійкості підприємства
 Висновки
 Список використаних джерел
 Додатки

Тема 44. Платоспроможність підприємства та шляхи її підвищення

Вступ
 1. Сутність і значення платоспроможності та ліквідності підприємства
 2. Оцінка платоспроможності підприємства та напрями її забезпечення
 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
 2.2. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства
 2.3. Взаємозв'язок між платоспроможністю та управлінням дебіторською заборгованістю
 2.4. Напрямки забезпечення платоспроможності суб'єкта господарювання
 Висновки
 Список використаних джерел

Додатки

Тема 45. Оцінка фінансового стану суб'єкта господарювання та шляхи його змінення

Вступ

1. Необхідність, значення, завдання оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання

2. Оцінка фінансового стану підприємства

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Оцінка складу майна, його динаміки та джерел формування фінансових ресурсів

2.3. Оцінка фінансової стійкості та ділової активності підприємства

2.4. Шляхи змінення фінансового стану підприємства в умовах ринкових перетворень

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 46. Оцінка платоспроможності та фінансової стійкості суб'єкта господарювання в сучасних умовах

Вступ

1. Сутність, значення та необхідність оцінки фінансового стану підприємства

2. Оцінка фінансового стану досліджуваного підприємства

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Аналіз фінансової стійкості підприємства

2.3. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

2.4. Напрямки забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості суб'єкта господарювання

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 47. Оцінка дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства

Вступ

1. Теоретичні основи розрахункових взаємовідносин між суб'єктами господарювання

2. Комплексне оцінювання стану платіжно-розрахункових відносин на підприємстві

- 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості суб'єкта господарювання
  - 2.3. Оцінка умов кредитної політики підприємства та її впливу на величину дебіторської заборгованості
  - 2.4. Шляхи поліпшення розрахунково-платіжної дисципліни
- Висновки
- Список використаних джерел
- Додатки

Тема 48. Оцінка ефективності використання майна підприємства

- Вступ
- 1. Теоретичні аспекти оцінки майна суб'єктів господарювання
  - 2. Оцінка стану та джерел формування майна на підприємстві
    - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
    - 2.2. Аналіз і оцінка стану, структури і динаміки майна підприємства
    - 2.3. Оптимізація структури майна підприємства
    - 2.4. Шляхи покращення ефективності використання майна підприємства
- Висновки
- Список використаних джерел
- Додатки

Тема 49. Дивідендна політика підприємства та напрями її удосконалення

- Вступ
- 1. Теоретичні основи формування та реалізації дивідендної політики суб'єкта господарювання
  - 2. Зміст дивідендної політики підприємства
    - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
    - 2.2. Характеристика дивідендної політики підприємства та оцінка її ефективності
    - 2.3. Форми та методи нарахування і виплати дивідендів
    - 2.4. Шляхи удосконалення дивідендної політики підприємства
- Висновки
- Список використаних джерел
- Додатки

Тема 50. Діагностика кризових явищ на підприємстві та шляхи їх подолання

Вступ

1. Економічна сутність фінансової кризи на підприємстві
2. Діагностика кризових явищ та розробка програми оздоровлення суб'єкта господарювання
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Особливості діагностики кризових явищ та банкрутства підприємства
  - 2.3. Розробка програми фінансового оздоровлення підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 51. Фінансовий менеджмент та ділова активність підприємства

Вступ

1. Система забезпечення фінансового менеджменту суб'єкта підприємництва
2. Фінансовий менеджмент та ділова активність підприємства
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Управління грошовими потоками та капіталом на підприємстві
  - 2.3. Управління прибутком підприємства
  - 2.4. Шляхи удосконалення фінансового менеджменту підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 52. Прогнозування ймовірності банкрутства підприємства та напрями його попередження

Вступ

1. Банкрутство та його економічна сутність
2. Прогнозування можливого настання банкрутства підприємства
  - 2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства
  - 2.2. Визначення ознак неплатоспроможності та діагностика банкрутства підприємства
  - 2.3. Використання системного підходу при визначені ймовірності банкрутства суб'єкта господарювання
  - 2.4. Шляхи попередження банкрутства підприємства

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 53. Банкрутство підприємств та принципи антикризового фінансового управління в умовах ринкових перетворень

Вступ

1. Економіко-правові аспекти банкрутства підприємства та антикризового управління

2. Банкрутства підприємств та розробка антикризових заходів

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Методи прогнозування банкрутства підприємства

2.3. Антикризове фінансове управління на підприємстві

2.4. Шляхи удосконалення діагностики банкрутства та антикризового управління

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 54. Фінансова санація підприємства

Вступ

1. Економічний зміст та сутність фінансової санації підприємства

2. Фінансова санація та порядок її проведення

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Розробка програми та плану фінансової санації

2.3. Внутрішньогосподарський механізм фінансової стабілізації та мобілізація фінансових джерел санації

2.4. Напрями удосконалення розробки санаційних заходів

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Тема 55. Організація та форми санації підприємства

Вступ

1. Сутність, значення та форми санації підприємства

2. Санатія підприємства та порядок її проведення

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Formи санації підприємства та їх характеристика

2.4. Напрями удосконалення розробки санаційних заходів суб'єкта господарювання

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

10. Список рекомендованих джерел

1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАА, 2018. 350 с.
2. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Безкровний О. В., Дорошенко О. О. Податкова система : навч. посіб. Полтава : ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2018. 364 с.
3. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2018. 292 с.
4. Берест М. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 164 с.
5. Боронос В. Г., Плікус І. Й. Управління фінансовою санацією підприємств : підручник. Суми : СДУ, 2022. 459 с.
6. Власова Н. О. Фінанси підприємств : підручник. Харків : Світ книг, 2018. 437 с.
7. Говорушко Т. А. Фінансова санація та антикризове управління підприємством : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 268 с.
8. Крутова А. С. Управління фінансовою санацією підприємства : навч. посіб. Харків : ХДУХТ, 2017. 189 с.
9. Курило О. Б., Бондаренко Л. П., Вівчар О. І., Чубка О. М. Фінанси підприємств : підручник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
4. Нікола С. О. Фінанси підприємств : навч. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с.
10. Партин Г. О., Селюченко Н. Є. Фінансовий менеджмент : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 388 с.
11. Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
12. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрага», 2020. 434 с.
13. Фінанси підприємств : навч. посіб. / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
14. Чумак В. Д., Безкровний О. В. Оподаткування особистих селянських господарств: сучасні реалії та перспективи розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 49. URL: <http://market-infr.od.ua/uk/49-2020>
15. Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінансово-аналітична робота на малих підприємствах та напрями її удосконалення. *Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю* : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 21 квітня 2021 р. Полтава, 2021. С. 651–655.
16. Чумак В. Д., Гвізджинська І. Ю. Прогнозування можливого банкрутства підприємств на основі дискримінантного аналізу. *Економіка та суспільство*. 2021. № 29. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-25>.
17. Чумак В. Д., Дорошенко О. О., Кіріченко Н. О. Оцінка неплатоспроможності підприємств при загрозі банкрутства. *Вісник ХНАУ. Серія*

«Економічні науки». 2019. № 3. С. 130–137.

18. Чумак В. Д., Дорошенко О. О., Кіріченко Н. О. Система виявлення та подолання фінансової кризи в умовах сільськогосподарських підприємств: механізм впровадження та реалізації. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10300> (дата звернення: 16.06.2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2022.5.91.
19. Чумак В. Д., Кіріченко Н. О. Впровадження системи виявлення та подолання фінансової кризи на сільськогосподарських підприємствах. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2020. № 3. С. 135-148.
20. Чумак В. Д. Місце та роль фінансового планування в управлінні підприємством. *Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін* : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнарод. участю), м. Полтава, 21 жовтня 2021 р. Полтава, 2021. С. 519–522.
21. Чумак В. Д. Організація та значення фінансово-аналітичної роботи на малому підприємстві. *Innovations and prospects of world science*: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Ванкувер, Канада, 4-6 листопада 2021 р. Ванкувер, 2021. С. 821–826.
22. Чумак В. Д. Планування потреби в короткострокових та довгострокових кредитах банку. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Полтава, 25 жовтня 2018 р. Полтава : ПДАА, 2018. С. 128–130.
23. Чумак В. Д. Планування та управління грошовими потоками суб'єктів підприємництва. *Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору* : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 24 березня 2021 р. Полтава, 2021. С. 391–394.
24. Чумак В. Д. Резерви збільшення прибутку сільськогосподарських підприємств. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VIII всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Полтава, 28 жовтня 2021 р. Полтава, 2021. С. 122–124.
25. Чумак В. Д. Управління дивідендною політикою підприємства. *Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах*: матеріали III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Полтава, 15-16 квітня 2021 р. Полтава, 2021. С. 283–286.
26. Nekrasenko, L., Pittman, R., Doroshenko, O., Chumak, V., Doroshenko, A. (2019). Grain logistic sin Ukraine: the main challenges and effective ways to reach sustainability. *Economic Annals-XXI*, 178(7-8), 70-83.
27. Офіційний сайт журналу «Дебет-кредит»: <http://dtkt.com.ua/?lang=ukr>.
28. Офіційний сайт журналу «Економіка АПК»: <http://eapk.org.ua/>.
29. Офіційний сайт журналу «Облік і фінанси»: <http://www.afj.org.ua/>.
30. Офіційний сайт журналу «Фінанси України»: <http://fu.mfin.gov.ua/>.
31. Сайт Верховної Ради України: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
32. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuu.gov.ua/>.

Додаток А

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

**КУРСОВА РОБОТА
«ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»**

на тему: _____
_____

Здобувача вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, банківська справа та
страхування спеціальності 072 Фінанси,
банківська справа та
страхування
курсу _____ групи

_____ (прізвище та ініціали)
Керівник

_____ (посада, вчене звання, науковий ступінь,
прізвище та ініціали)

Полтава - 20 ____рік

Додаток Б

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

**ЗАВДАННЯ
на курсову роботу «Фінанси підприємств»**

здобувачу вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

2 курсу 1 групи

Іванову Івану Івановичу

1. Тема: **Фінансові ресурси підприємств, їх формування і використання в умовах ринкових відносин** (на матеріалах приватного акціонерного товариства «Агропромінвест» Миргородського району Полтавської області)

2. Термін здачі роботи (проекту) на кафедру – не пізніше « » 202__ р.

3. Перелік питань, що підлягають розробці (план курсової роботи):

Вступ

Розділ 1. Фінансові ресурси в системі господарського механізму підприємства.

Розділ 2. Стан формування та використання фінансових ресурсів.

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства.

2.2. Власні та залучені фінансові ресурси, порядок їх формування і використання.

2.3. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів.

2.4. Основні напрями удосконалення механізму формування та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Дата видачі завдання « » 202__ р.

Керівник курсової роботи

_____
(підпись керівника)

Валентина ЧУМАК

Завдання прийняв до виконання

_____
(підпись здобувача вищої освіти)

Іван ІВАНОВ